

Zaaknummer : 01100812
Ons Kenmerk : ODH1130373
Datum : 23 augustus 2024

Besluit

artikel 7.16 van de Wet milieubeheer

Onderwerp

Op 21 december 2023 hebben wij een mededeling ontvangen als bedoeld in artikel 7.16 van de Wet milieubeheer. De mededeling is ingediend in verband met de aangevraagde vergunning in het kader van de Ontgrondingenwet voor de ontwikkeling van een natuurgebied. De locatie van het natuurontwikkelingsproject is in het gebied Polder Westveen te Nieuwkoop. Het uitvoeren van de mededeling heeft betrekking op een activiteit waarvoor op grond van onderdeel D16.1 van het Besluit een milieueffectrapportage, ofwel een m.e.r.-beoordeling benodigd is.

Besluit

Wij besluiten:

- I. dat geen milieueffectenrapportage (m.e.r.) benodigd is voor de ontwikkeling van een natuurgebied op de locatie Polder Westveen te Nieuwkoop;
- II. dat het bij de aanvraag gevoegde document 'Inrichting Westveen m.e.r.-beoordeling', d.d. 21 december 2023 onderdeel uitmaakt van dit besluit.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen dit besluit wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 21 december 2023 hebben wij een mededeling ontvangen als bedoeld in artikel 7.16 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm). De mededeling is ingediend in verband met de aangevraagde vergunning in het kader van de Ontgrondingenwet voor de ontwikkeling van een natuurgebied, waarbij 8,5 hectare van het plangebied afgeplagd, dan wel ontgraven wordt. De locatie van het natuurontwikkelingsproject is het gebied Polder Westveen te Nieuwkoop. Het uitvoeren van de mededeling heeft betrekking op een activiteit waarvoor op grond van onderdeel D16.1 van het Besluit een milieueffectrapportage (hierna Besluit m.e.r.), ofwel een m.e.r.-beoordeling benodigd is

Bij de mededeling zijn de volgende stukken gevoegd:

- Rapport 'Inrichting Westveen m.e.r.-beoordeling' met projectnummer 'BI5747', d.d. 21 december 2023, opgesteld door HaskoningDHV (ODH1005147);
- Rapport 'Definitief Ontwerp Inrichting Westveen' met projectnummer 'BI5747', d.d. 22 april 2024, opgesteld door HaskoningDHV (ODH931427);
- Tekening 'DO Westveen inrichtingskaart fase 1', d.d. 19 december 2023, gemaakt door HaskoningDHV (ODH931427);
- Tekening 'DO Westveen inrichtingskaart fase 2', d.d. 19 december 2023, gemaakt door Haskoning DHV (ODH931427);
- Tekening 'Kadastrale percelen + te ontgronden locaties', gemaakt door HaskoningDHV (ODH931427);
- Tekening 'Baggerkaart Fase 1', d.d. 13 juli 2023, gemaakt door HaskoningDHV (ODH931427);
- Tekening 'Baggerkaart Fase 2', d.d. 13 juli 2023, gemaakt door HaskoningDHV (ODH931427);
- Document 'Baggerhoeveelheden', d.d. 26 mei 2023, opgesteld door HaskoningDHV (ODH931427);
- Rapport 'Verkennd (water)bodemonderzoek Polder Westveen te Woerdense Verlaat' met kenmerk '20221297/rap01 – deel 2', d.d. 5 oktober 2023, opgesteld door ATKB (ODH931428);
- Rapport 'Verkennd bodemonderzoek Polder Westveen te Woerdense Verlaat' met kenmerk '20231326/rap01', d.d. 29 november 2023, opgesteld door ATKB (ODH931428);
- Rapport 'Nader bodemonderzoek Polder Westveen te Woerdense Verlaat' met kenmerk '20231326/rap02', d.d. 13 december 2023, opgesteld door ATKB (ODH931428).

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De vergunningaanvraag is ingediend vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Voor deze procedure geldt op grond van overgangsrecht het oude recht, in dit geval de Wet Milieubeheer en het Besluit m.e.r. Dit volgt uit artikel 4.3 van de Invoeringswet Omgevingswet.

Procedure

Artikel 7.17, eerste lid, van de Wm is toegepast op deze beschikking.

M.e.r. beoordeling

M.e.r.- (beoordelings)plicht (onder drempelwaarden D-lijst)

De activiteit valt onder onderdeel D.16.1 van het Besluit m.e.r. Voor de activiteiten opgenomen in onderdeel D, is niet zeker of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. Daarom dienen wij als bevoegd gezag op grond van artikel 2, vijfde lid, onder b, van het Besluit m.e.r. en de artikelen 7.16 tot en met 7.19 van de Wm te beoordelen of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. Wanneer belangrijke nadelige milieugevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dan dient er een m.e.r.-procedure te worden doorlopen.

Bij de m.e.r. beoordeling die ten grondslag ligt aan deze beschikking, toetsen wij aan vaste criteria uit bijlage III van de Europese richtlijn 2011/92/EU. Het gaat hierbij om de volgende criteria:

- 1) de kenmerken van het project;
- 2) de plaats van het project;
- 3) de kenmerken van het potentiële effect.

Wij hebben de informatie uit de aanmeldingsnotitie beoordeeld op grond van de hierboven genoemde criteria. Hieronder vindt u de toelichting op deze beoordeling.

Kenmerken van het project

Bij de kenmerken van het project is in het bijzonder in overweging genomen de omvang van het project, de cumulatie met andere projecten, het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de productie van afvalstoffen, verontreiniging en hinder, risico van ongevallen met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

Het project betreft de realisatie van natuurgebied Polder Westveen. Hierbij zijn de volgende natuurtypen beoogd: 'kruiden- en faunarijk grasland', 'nat schraalland' en 'veenmoeras'. De natuurtypen 'zoete plas' en 'laagveenbos' zijn reeds aanwezig in het plangebied.

Ten behoeve van de realisatie van de natuurdoeltypen zal circa 8,5 hectare worden afgeplagd en ontgraven. Hierbij dient ook het watersysteem aangepast te worden. Om een doorgaande aan- en afvoer van water te realiseren worden er nieuwe watergangen gegraven, verlande watergangen, dammen en stuwtjes verwijderd en duikers aangebracht in bestaande dammen. Middels houten damwanden worden waterscheidingen gerealiseerd. Om verstoring van het open graslandgebied te beperken, wordt een wandelpad gedeeltelijk verplaatst. Op een aantal plaatsen zullen bankjes worden geplaatst

De ontgrondingswerkzaamheden omvatten: het afplaggen van percelen tot een maximale diepte van 35 centimeter minus maaiveld; het ontgraven tot een diepte van 30 cm minus maaiveld ten behoeve van de aanleg van natuurvriendelijke oevers; en het ontgraven tot een diepte 3 m-NAP ten behoeve van het graven van 2 watergangen. De vrijkomende grond zal in het nabijgelegen projectgebied 'Noordse Buurt' worden toegepast, waar het gebruikt wordt voor natuurontwikkeling.

Plaats van het project

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn, zijn de volgende zaken in overweging genomen: het bestaande grondgebruik, de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied en het opnamevermogen van het natuurlijke milieu (met in het bijzonder aandacht voor kwetsbare gebieden).

Polder Westveen ligt in de gemeente Nieuwkoop, tussen de Nieuwkoopse Plassen, de Noordse Buurt, de Kromme Mijdrecht en de kern Woerdense Verlaat. Het landgebruik is voornamelijk agrarisch en natuur. Buiten de woonkavels bestaan de meeste particuliere percelen uit grasland, waarop op extensieve wijze hobbymatig graasdieren worden gehouden. Op enkele particuliere percelen bevindt zich (tevens) hoog- en laagveenbos. In het noorden van de polder, buiten het plangebied, bevinden zich twee recreatieparken, Madeira en De Visotter. Aan de noordzijde ingeklemd tussen recreatiepark 'De Visotter' en de eigendommen van Natuurmonumenten is als natuur ingericht particulier eigendom van 18 ha aanwezig. Aan de zuidzijde van de polder is de kern Woerdense Verlaat en aan de westzijde bevindt zich lintbebouwing langs de Uitweg. Ruim een kwart van het gebied bestaat uit open water.

De percelen van Natuurmonumenten waar hooilandbeheer op wordt toegepast zijn kruidenrijk. De vegetatie bestaat hier voornamelijk uit algemene grassen zoals gestreepte witbol. Tussen de grassen in groeien algemenere kruidachtige als gewone smeerwortel, rode klaver, hondsdrif, fluitenkruid, pinksterbloem en kale jonker. Waterkruiskruid, echte koekoeksbloem en zwarte zegge zijn meetsoorten van kruiden- en faunarijke grasland die voorkomen in percelen van Natuurmonumenten.

Het projectgebied is gelegen binnen het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en valt tevens binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het gebied heeft een oppervlakte van circa 87 hectare. Een aanzienlijk deel van het gebied is in eigendom van Natuurmonumenten. De overige percelen zijn in eigendom van particulieren en een agrarisch bedrijf. Het landgebruik is voornamelijk agrarisch en natuur.

Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project is in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in het bijzonder in overweging genomen het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking), het grensoverschrijdende karakter van het effect, de orde van grootte en de complexiteit van het effect, de waarschijnlijkheid van het effect, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Bodem

Uit de aangeleverde bodemonderzoeken blijkt dat de bodem in het onderzoeksgebied doorgaans bestaat uit een toplaag van klei (maximaal 0,5 m) gevolgd door veen tot de maximale boordiepte van 2,0 m beneden maaiveld. De stijghoogte van het grondwater is vastgesteld op gemiddeld 0,3 m beneden maaiveld. In de bodem is met enige regelmaat bijmenging met voornamelijk dakpan- en baksteenresten aangetroffen. De dammen zijn opgebouwd uit een mengsel van grond en puin, in de meeste gevallen meer dan 50% puin. Bij enkele dammen is asbesthoudend plaatmateriaal aangetoond in het opgegraven materiaal. De aangetroffen bodemvreemde bestanddelen zijn niet echt kenmerkend voor een toemaakde gebied (weinig kolengruis, aardewerk en dergelijk stedelijk afval). Op het maaiveld en in het opgeboorde materiaal van de te plaggen arealen en oevers is geen asbestverdacht materiaal waargenomen. De locatie is op basis van historische gegevens niet verdacht voor het voorkomen van asbest. Er is daarom geen directe aanleiding voor aanvullend onderzoek naar asbest op deze deellocaties.

In zowel puinhoudende als zintuiglijk schone boven- en ondergrond zijn lichte en matige verontreinigingen vastgesteld met zware metalen, en soms ook lichte verontreiniging met PAK, minerale olie en/of PCB. Bij het uitsplitsen van matig en sterk verontreinigde mengmonsters is bij 9 grondmonsters sterke verontreiniging met lood, nikkel, koper en/of zink vastgesteld. Van deellocatie A2 is dat het geval in vrijwel alle geanalyseerde grondmonsters. Ook bij deelgebied N11 is dat het geval. In andere deelgebieden waar een sterke verontreiniging met zware metalen in de grond is vastgesteld, gaat het om een enkele boring waar in de rest van het gebied lichte en/of matige verontreiniging is aangetoond. Dit wordt gezien als gebiedseigen heterogeniteit, vermoedelijk in relatie tot de aangetoonde puinbijmenging.

In de grond is ter plaatse van deelgebied A2 (voorzien te plaggen perceel) vermoedelijk sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging met lood in de toplaag 0,0-0,3 m beneden maaiveldniveau. Het volume van de verontreinigde toplaag bedraagt maximaal ruim 3.200 m³ (bij een oppervlak van 1,7 hectare en een toplaag van 0,3 m). Ook bij een geplande natuurvriendelijke oever (N11) is mogelijk sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging met lood (meer dan 25 m³ sterk verontreinigde grond).

In beide gevallen is niet in horizontale zin verder onderzocht of er sprake is van een gebied van aaneengesloten verontreiniging. De verwachting van de aanwezigheid van een geval van ernstige bodemverontreiniging is gebaseerd op een relatief beperkt aantal waarnemingen. Vervolgonderzoek om de aanwezigheid en omvang van deze verontreiniging aan te tonen is daarom uitgevoerd.

Hierin is de aanwezigheid van een sterke verontreiniging met lood bevestigd. De eerder ingeschatte hoeveelheid sterke grondverontreiniging in de toplaag van deellocatie A2 is eveneens bevestigd. Op basis van de verkregen resultaten van de boringen op het te plaggen deellocatie P10 (onderdeel van aanvullend onderzoek), alsmede op basis van de geplaatste boringen langs de oever randen wordt de omvang van de sterke verontreiniging met lood in de toplaag op deellocatie N11/P10 vastgesteld op iets minder dan 1.000 m³. Niet alle sterk verontreinigde grond zal als gevolg van de maatregelen worden ontgraven. Er blijft dus sterk verontreinigde grond achter, echter blijkt dat hier geen humane of ecologische risico's door ontstaan.

Het grondwater is licht verontreinigd met barium en lokaal sterk verontreinigd met nikkel (1 peilbuis; dit kon niet worden geverifieerd middels herbemonstering, omdat de peilbuis was verwijderd). De verontreiniging met barium is vermoedelijk een verhoogde achtergrondconcentratie.

In enkele dammen is asbest aangetoond boven de bepalingsgrens. Het gewogen gehalte ligt echter in alle gevallen ruim onder de helft van de interventiewaarde. Er is daarom geen noodzaak tot nader onderzoek.

De waterbodem van de verlande watergang is beoordeeld als klasse B/Industrie en is daarmee vergelijkbaar met de waterbodemkwaliteit van aangrenzende watergangen.

Op basis van een toetsing aan de Lokale Maximale Waarden (LMW)⁴ voor het toemaakdegebied blijkt dat slechts een klein deel van de vrijkomende grond in aanmerking komt voor hergebruik binnen het toemaakdegebied op basis van het lokaal beleid. Hergebruik van vrijkomende grond in de nabije omgeving is dan ook niet zondermeer mogelijk; eventueel als grootschalige toepassing volgens het Besluit bodemkwaliteit.

De conclusie is dat significant negatieve effecten op basis van het uitgevoerde landbodemonderzoek kunnen worden uitgesloten. De uitkomsten van de onderzoeken zijn verwerkt in het definitieve ontwerp.

Explosieven, kabels en leidingen

In het projectgebied zijn geen indicaties voor de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten in het onderzoeksgebied. Ook zijn er geen grote kabels en leidingen aanwezig in de ondergrond. Overige kabels en leidingen zijn in beeld gebracht middels een Klic-melding, waarvoor in overleg met de eigenaren en beheerders van de kabels en leidingen al dan niet passende maatregelen zijn opgenomen in het ontwerp. Daarmee is er geen sprake van significante nadelige milieueffecten voor wat betreft explosieven, kabels en leidingen.

Water

De waterhuishoudkundige situatie in Westveen zal niet verslechteren als gevolg van de realisatie van de inrichtingsmaatregelen, daarbij ook gelet op de aard en de omvang van de inrichtingsmaatregelen. Waternet heeft voorafgaand aan de totstandkoming van het definitieve ontwerp een hydrologische beoordeling uitgevoerd met betrekking tot waterscheidingen en kunstwerken. Hieruit is gebleken dat de wijzigingen als gering kunnen worden beschouwd en dat er geen noemenswaardige verschillen en effecten optreden. Daarmee treden geen significante nadelige milieueffecten op in het water.

Ecologie

Het projectgebied Polder Westveen is in zijn huidige vorm weinig geschikt voor beschermde soorten en/of voor soorten met een instandhoudingsdoelstelling in het Natura 2000-gebied. Met de voorziene inrichting zal meer geschikt leefgebied ontstaan in de vorm van plas-dras oevers, kruidenrijke ruigtes, kruidenrijke graslanden en blauwgraslanden.

Omdat de inrichting van Polder Westveen een beheerplanmaatregel betreft en noodzakelijk is voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen kunnen de werkzaamheden vergunningvrij worden uitgevoerd. De gunstige staat van instandhouding van de soorten komt niet in het geding. Uiteindelijk wordt het leefgebied voor de voorkomende soorten verbeterd middels een kwaliteitsimpuls door de verschillende ingrepen. Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de mogelijke aanwezigheid van beschermende soorten, waarbij maatregelen worden getroffen om tijdelijke negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken. Deze maatregelen zijn uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol en verwerkt in het definitieve ontwerp. Hiermee zijn significant negatieve effecten uitgesloten.

Geluid, geur en lucht

Tijdens de realisatiefase zal sprake zijn van tijdelijke geluidsproductie vanwege graafwerkzaamheden en grondverzet. De geluidsproductie is van tijdelijke aard en zal alleen plaatsvinden onder reguliere werktijden. Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd in een stiltegebied. Na realisatie is er geen additionele geluidsproductie ten opzichte van de huidige situatie. Daarmee worden geen belangrijke nadelige effecten verwacht voor het onderdeel geluid.

Effecten ten aanzien van luchtkwaliteit zijn ten gevolge van de werkzaamheden tijdelijk beperkt aanwezig als gevolg van de inzet van machines. Gezien de aard van de werkzaamheden en de beperkte duur ervan, worden hierdoor geen overschrijdingen van de wettelijke normen verwacht. Gelet hierop wordt een goede luchtkwaliteit tijdens en na de werkzaamheden voldoende geborgd.

De werkzaamheden vinden plaats gedurende de dag en niet in de avond- of nachtelijke uren. De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot nieuwe bronnen van lichtemissie binnen het plangebied. Hierdoor kunnen nadelige milieugevolgen ten aanzien van het thema licht worden uitgesloten.

Landschap en cultuurhistorie

Polder Westveen is een veenweidepolder en maakt onderdeel uit van de veenweidegebieden in het Hollands Plassengebied/Groene Hart. Internationaal staan deze veenweidepolders bekend als unieke en karakteristieke Nederlandse landschappen. Het veenweidelandschap van Westveen is in de laatste eeuwen nauwelijks veranderd. Westveen heeft een slagenlandschap, dat dooraderd is met sloten, die hier en daar plasjes vormen, en met bospercelen, die werken als coulissen. Daardoor heeft het gebied grotendeels een kleinschalig en tamelijk besloten karakter. De rivier de Kromme Mijdrecht, de polderkade, de strokenverkaveling en de Westveense Molen zijn kenmerkende elementen van dit veenweidelandschap.

De Westveense Molen is een poldermolen uit 1676. De molen is destijds gebouwd ten behoeve van de bemaling van de polder Westveen. Nu heeft de molen waterstaatkundig nog maar een zeer beperkte functie; in overleg met het waterschap wordt bij een neerslagoverschot in de polder de molen ingezet om een bijdrage te leveren aan het wegpompen van het overschot aan water naar de Kromme Mijdrecht. De molen is vanwege het open karakter van het zuidelijk deel van de polder vanuit de kern Woerdense Verlaat goed waarneembaar.

Met de inrichting van polder Westveen worden de bestaande cultuurhistorische waarden van het gebied intact gelaten. Significant negatieve effecten zijn daarmee uitgesloten.

Archeologie

In het plangebied zijn geulafzettingen aanwezig met redelijke tot grote kans op archeologische sporen. De laag waarin deze sporen mogelijk aanwezig zijn ligt tenminste 3 meter diep onder maaiveld, dus het is niet te verwachten dat plagwerkzaamheden of oeververgravingen deze laag zullen raken. In de overige delen van het plangebied is de trefkans op archeologische waarden laag. Het provinciaal-, Rijks- en Europees beleid is gericht op bescherming van het archeologisch erfgoed. Behoud in situ is het uitgangspunt van provincie. Dit is ook als zodanig verwerkt in het definitieve ontwerp. Significant negatieve effecten voor het thema archeologie zijn daarmee uitgesloten.

Cumulatie, complexiteit en omkeerbaarheid

In de nabije omgeving wordt het project Noordse Buurt uitgevoerd. Er is een positieve samenhang aanwezig met dit project, aangezien het in Westveen vrijkomende grondmateriaal hier voor een groot deel zal worden toegepast. De beide projecten worden door het Programmabureau Veenweiden Gouwe Wiericke middels één aanbesteding op de markt gezet. Er is geen of nauwelijks sprake van cumulatieve effecten, gezien de werkzaamheden in Westveen en Noordse Buurt gefaseerd en gecoördineerd achter elkaar worden uitgevoerd.

Verder zijn er geen concrete andere projecten in het plangebied en de omgeving bekend, waarmee in zijn geheel geen sprake is van cumulatie van effecten in het plangebied. De complexiteit van het project is laag, gezien de maatregelen bij het gebied passen en er geen wezenlijk bijzondere waarden in het gebied aanwezig zijn. De beoogde ingrepen zijn niet onomkeerbaar, gezien het beoogde natuurgebied in de toekomst weer hersteld zou kunnen worden naar de huidige functie en inrichting.

Overwegingen

Gelet hierop overwegen wij dat naar aanleiding van de kenmerken van het potentiële effect, kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

Conclusie

Nu uitgesloten kan worden dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben, is er geen aanleiding om voor de ontgronding-vergunningsaanvraag een milieueffectrapport op te stellen.